

ALFONSO AGUILAR: EGY PÁPA ARCAI

„(A)z összes fényképen a szemek maradtak leginkább változatlanok; mindent egyetlen folyamatban egyesítettek, egyre több jellemvonást ötvözve magukban; ezekben nyugszik a lélek azonossága” — írja Karol Wojtyła *Az Atyaság titka* című darabjában. Alfonso Aguilar *Egy pápa arcai* című munkája éppen a jellemvonásokat ötvöző, a lélek azonosságát bizonyító szemekre fókuszál. A kötet lapjai a Szent-
atya tiszta, szürkésbarna, rendkívül beszédes tekintetének nyomát őrzik. A szemekét, amelyek felragyogtak, ha kisgyermek volt a közelükben, könnyel teltek, ha súlyos beteget láttak, amelyek irgalommal néztek a bűnösökre és boldogsággal a családra. Aguilar atya egy fotókkal és karcolatokkal teli galériába hívja olvasóját, ahova lelki pillanatképeket és spirituális premier plánokat aggatott. Ahogy lapozgatjuk ezt a fotókból — Arturo Mari, pápai fényképész felvételei — és szöveggé gyúrt emlékdarabokból összeálló albumot, mi magunk is találkozhatunk II. János Pál tekintetével, megismerkedhetünk szavaival, gondolataival, egyéniségével, tanításával.

Aguilar könyve nem egyszerű biográfia, noha számos más mellett ebből a műfajból is merít. Kaleidoszkópszerű kompiláció inkább, melyben bepillantást nyerünk II. János Pál mindennapjaiba. Jól kiválasztott passzusok méltatják pasztorációs, egyháztanítói tevékenységét, de olvashatunk részleteket szentbeszédeiből, róla készült újságcikkek-ből és korábban megjelent könyvekből is. Életrajz helyett talán helyénvalóbb volna „életszentség-kötetnek” nevezni. Egy kissrácé méghozzá, akit Loleknek hívtak, s aki hamar elveszítette szüleit, aztán a világháború idején nyelvtudásának köszönhetően úszta csak meg a deportálást. Aki kispapként kitanulta Rómát, akinek sosem volt bankkártyája, és püspökként is régi, egyszerű reverendát viselt. Aki első főpapi miséjét a Fekete Madonna előtt celebrálta, pápáként pedig szüntelenül a keresztények egészségéért tevékenykedő, fáradszónaként misszionáriusnak bizonyult. Akinek utolsó, nyilvánosság előtt elhangzott szava egy hosszú, rekedt suttogás volt. Aki életével példát adott és megmozgatta a világot.

Aguilar azt tanácsolja a bevezetőben, hogy olvassuk a könyvet úgy, mintha családi fénykép-albumot lapozgatnánk. A lassan, meg-megállva ízeletgetett „pillanatképek” csodás gyógyulások-ról, elmélyült imákról, vidám találkozásokról, zord szenvedésről, megpróbáltatásokról mesélnek. Megelevenedik előttünk a fiatal svájci gárdista, akinek megváltoztatta az életét a pápával való találkozás, egy lengyel fiú, aki elkérte II. János Pál rózsafüzérért, egy körözött szicíliai

maffiózó, aki a pápa beszédének hatására adta fel magát, látunk magas rangú diplomatacsaládot és magatehetetlen idős asszonyt. Együtt zarándokolunk a Mária-kegyhelyekre, együtt búcsúztatjuk ég felé fordított tükrökkel a Mexikóból távozó pápát, együtt szorol össze a szívünk, amikor eldördülnek Mehmet Ali Ağa lövései, együtt imádkozunk a haldokló Szentatyáért a Szent Péter téren összegyűlt százezrekkel. Közelebb kerülünk az emberhez, aki átvezette az emberiséget a harmadik évezredbe.

A fókusz azonban mégsem mindig tiszta, olykor túl élesek a kontrasztok. A szerkesztő tekintete kapkodóvá válik néhol, ráadásul az idézetek szedése sem könnyíti meg a befogadó dolgát. A sorkizárt szövegtestbe olykor középre igazítva, itt-ott dőlten nyomva, másutt meg a szövegbe illesztve kerülnek az idézett passzusok. A könyv szerkezete is ágbogas. Hét fejezetben tizennyolc elbeszél „pillanatképet” tartalmaz, a fejezetek pedig Arturo Mari fotóival zárulnak — olykor igen ügyetlen képaláírásokkal ellátva. Alfonso Aguilar könyve azonban a — sajnos zömmel a magyar kiadásból következő — apróbb hibáival együtt is fontos szöveg. Olvasandó, már-már olyan, mint egy olvasó. A pápához közel állók szemével láttatott krónika, anekdotafüzér, életregény, s tán modern hagiográfia is.

Tizennyolc kép. Kevesebb, mint egy tekercsre való. Hogy is lehetne elegendő egy papi életrajz-mény, az egyik legnagyobb pápai életmű bemutatására? Felvillanthatja azonban a megingathatatlan hit, az áradó szeretet és a sosem múló remény isteni kegyelméből táplálkozó embert. Az embert, akit kissrácéknak Loleknek hívtak, aztán Wojtyła érsek lett, majd II. János Pál pápa. Öröksége velünk él, életszentsége táplál minket. Engedjük hát, hogy ránk mosolyogjon, szemünkbe nézzen. Olvassuk gesztusait, hallgassuk bölcs, halk tanítását. Forgassuk Aguilar fotóalbumát és ismerjük meg az embert, aki pápa lett. (*Heti Válasz Kiadó*, Budapest, 2011)

VASS NORBERT

ZÁSZKALICZKY PÉTER (SZERK.): OLTALOM A ZIVATARBAN Gyülekezet a világvárossá fejlődő Budapesten

A némiképp patetikus árnyalatú cím mögött a megalapításának 200. évfordulóját ünneplő pesti evangélikus egyházközség korántsem csak emelkedett pillanatokból álló történetét földolgozó monográfia rejlik. A kötet három történész-szerzője, Böröcz Enikő, Matus László és Zászkaliczky Péter nem kisebb munkára vállalkozott, mint hogy egymásnak adva a szót kísérletet tegyen